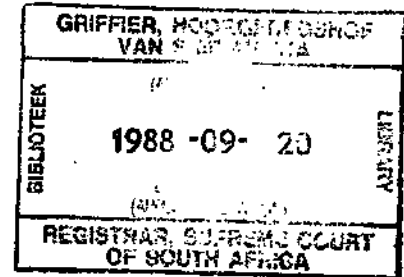

Saaknommer: 222/87

HOOGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

APPÈLAFDELING

In die saak tussen:

ERIC ANDRE MULLER

Appellant

en

DIE STAAT

Respondent

CORAM: JOUBERT, MILNE et EKSTEEN ARR

VERHOORDATUM: 25 Augustus 1988

DATUM VAN UITSPRAAK: 20 September 1988

UITSPRAAK

MILNE AR/.....

MILNE AR:

Die appellant is in die landdroshof aangekla van oortreding van artikel 31(1)(a), alternatiewelik, artikel 31(1)(b) van die Wet op Padvervoer, Nr 74 van 1977, deurdat hy op 16 Januarie 1985 n hoeveelheid staalplate op n openbare pad en in die loop van n bedryf, òf sonder n permit, òf anders as volgens die bepalinge van sy permit, vervoer het, òf toegelaat het dat dit vervoer word. Hy is oorspronklik saam met sy werknemer, ene Rassebonong aangekla, maar die klagte teen laasgenoemde is voor die verhoor teruggetrek. Die appellant is ten tyde van die verhoor deur n raadsman bygestaan. Hy het onskuldig gepleit, maar sekere skriftelike erkennings gemaak, soos volg:

- "1. Dat hy op die 16de dag van Januarie 1985 op die Witbank-Middelburg pad, n openbare pad in die Landdrostdistrik van Middelburg n hoeveelheid staalplate vervoer het;
2. Dat die vervoer soos in paragraaf 1 hierbo padvervoer uitgemaak het;

3. Dat die padvervoer onderneem is met meganiese voorhaker registrasienommer CLK525T en leunwa registrasienommer GRT975T;
4. Dat die padvervoer onderneem is teen vergoeding;
5. Dat die bestuurder van die voertuig in diens was van beskuldigde nommer 2 en opgetree het met die uitvoer van sy pligte as werknemer van beskuldigde nommer 2.
6. Dat die voertuie behoort aan S.A. Trucking (Pty) Ltd as geregistreerde eienaar."

(Die appellant was beskuldigde nommer 2).

Die appellant is op die hoofaanklag skuldig bevind en gevonniss, en die voertuig en die goedere op die voertuig is aan die Staat verbeurd verklaar. Appèl is aangeteken na die Transvaalse Provinsiale Afdeling. Op appèl is die skuldigbevinding ingevolge artikel 31(1)(a) van die Wet na aanleiding van die uitspraak in S v Smith 1986(3) SA 714(A) vervang met n skuldigbevinding ingevolge artikel 31(1)(b). Weens die feit dat dit by die aanhoor van die appèl in die provinsiale afdeling gemene saak was dat die appellant toe reeds suksesvol appelleer het na die Oos-Kaapse Provinsiale Afdeling teen sy twee

skuldigbevindings wat te Queenstown opgeloopt is, is die verbeurdverklaringsbevel ten aansien van die voertuig en vrag tersyde gestel. Die res van die vonnis is onveranderd gelaat. Verlof is aangevra om na hierdie hof te appelleer, maar dit is geweier. As gevolg van 'n petisie wat aan die Hoofregter gerig is, is verlof verleen om na hierdie hof te appelleer teen die skuldigbevinding "... op die enkele grond nl of die landdros fouteer het deur te bevind dat mens rea afdoende bewys is."

Op 16 Januarie 1985 was die appellant die houer van 'n padvervoerpermit wat hom magtig om die volgende te vervoer: "Shaft sinking equipment - within the Republic of South Africa".

In die landdroshof sowel as op appel na die Transvaalse Provinsiale Afdeling, is aangevoer dat die appellant geregtig was om die vrag staalplate te vervoer ingevolge hierdie magtiging. Die provinsiale afdeling het tot die gevolgtrekking gekom dat die appellant die

staalplate vervoer of laat vervoer het, anders as volgens die bepalings van die permit. Teen hierdie bevinding is geen verloff om te appelleer toegestaan nie en moet die appèl behandel word op die basis dat dié bevinding korrek was.

Die enigste punt wat deur hierdie hof beslis moet word, is gevolglik of die permithouer d.w.s. die appellant, die nodige mens rea gehad het of nie. Uit die voorgemelde erkennings en die getuienis blyk dit dat die bestuurder van die voertuig 'n werknemer van die appellant was, en moet dit aanvaar word dat hy 'n daad of versuim begaan het wat 'n misdryf kragtens die Wet sou wees indien die houer van die permit, d.w.s. die appellant, dit begaan het. As gevolg van die feit dat artikel 34 van die Wet van toepassing is, is die saak beredeneer op die grondslag dat die vraag of die appellant die nodige mens rea gehad het volgens die bepalings van dié artikel besleg moet word. Dit word in die appellant se aanvullende hoofde van argument aan die hand gedoen dat:

"Die voorbehoudsbepalings vervat in paragrawe (a),(b) en (c) van artikel 34 van Wet Nr 74 van 1977 is niks meer as die statutêre beliggaming van omstandighede waaronder geag word dat die permithouer geen mens rea gehad het nie."

Verder word dit toegegee dat artikel 34(1) die bewyslas op die permithouer plaas om aan te toon dat hy binne die beskerming val van die bepalings van paragrawe (a), (b) en (c) van genoemde artikel.

Op die besondere feite van hierdie saak is hierdie toegewing tereg gemaak, sonder om hiermee te kenne gee dat die vraag van mens rea in elke saak alleenlik volgens dié bepalings beslis moet word.

Artikel 34(1) lees soos volg:

- "(1) Wanneer 'n bestuurder, agent of werknemer van die houer van 'n permit 'n daad of versuim begaan wat 'n misdryf kragtens hierdie Wet sou wees indien daardie houer dit begaan het, dan, tensy daardie houer bewys dat -
- (a) hy daardie daad of versuim nie oogluikend toegelaat of veroorloof het nie; en
 - (b) hy alle redelike maatreëls getref het om 'n daad of versuim van die betrokke aard te voorkom; of
 - (c) 'n daad of versuim, hetsy wettig of onwettig, van die ten laste gelegde aard onder geen voorwaardes of omstandighede binne die bestek van die bevoegdheid of in die loop van die diens van daardie bestuurder, agent of werknemer geval het nie,

word daardie houer geag self daardie daad of versuim te begaan het en kan hy ten opsigte daarvan skuldig bevind en gevonniss word, en by die toepassing van paragraaf (b) word die feit dat hy 'n daad of versuim van die betrokke aard verbied het, nie op sigself as voldoende bewys beskou dat hy alle redelike maatreëls getref het om so 'n daad of versuim te voorkom nie."

Die appellant het nie getuig nie en dit is aan die hand gedoen dat die appellant hom van die opgelegde bewyslas gekwyd het deur die getuienis van sy bestuurder, ene Teixeira. Om die getuienis van Teixeira behoorlik te kan evalueer, is dit nodig om op die feite in te gaan. Kortliks saamgevat, is die tersaaklike feite soos volg:

(a) Te Kleinkoppies, naby Witbank, is daar 'n steenkool

snellaaiterminaal geleë waar drie silo's gebruik word vir die opberging van steenkool en om dit in spoorwegtrokke in te laai.

(b) Hierdie terminaal staan bekend as "S.A. Coal Estates

Rapid Loading Terminal" en dit dien drie steenkoolmyne.

(c) Die silo's is met staalplate aan die binnekant uitgevoer en in Januarie 1985 het ene Humphries, wat die ingenieur was en wat verantwoordelik was vir die instandhouding van die terminaal, opgemerk dat die syplate van een van die silo's verweer was, en besluit dat dit vervang moet word.

(d) Gevolglik het Humphries 'n bestelling vir die staal uitgemaak en dit by die stoorman van die myn ingehandig.

(e) Die stoorman het kwotasies gevra en, volgens 'n brief gedateer 22 Januarie 1985 (wat deur 'n sekere maatskappy Trident Steel (Pty) Ltd ("Trident") aan "TO WHOM IT MAY CONCERN" gerig is), is Trident die maatskappy by wie die bestelling vir die staalplate geplaas is. Die brief lees soos volg:

"Steel was urgently required by the Anglo American Rapid Loading

Terminal for the re-lining of their export silo. It had been noticed that the existing lining of the silo was breaking loose and contaminating coal destined for export. Although steel fragments in the coal were detected by metal detectors over the bayhead conveyors, every steel fragment has to be removed which necessitates the stopping of the entire line.

Enquiries were made for a suitable steel lining, and as Trident Steel had the steel in stock the order was placed with our Company for immediate delivery to Magna Construction in Middelburg. Magna Construction have been commissioned to replace the lining in the silo, but as the silo is round, the plates first have to be rolled into shape in Middelburg.

The steel was to have been delivered by our transport contractors, S A Trucking who hold a valid shaft sinking permit which would allow them to transport the steel on our behalf to the Mine. We are now somewhat amazed to hear that the truck, together with its very urgent load of steel, has been impounded in Middelburg.

We therefore make urgent application for the release of the truck in order that it may complete its delivery, thereby facilitating the completion of a job vital to the efficient export of coal."

Die brief is deur ene Biggar, as administratiewe direkteur, geteken.

(f) Die appellant se firma was egter voor 16 Januarie 1985 opdrag gegee om die staal vanaf Trident in Germiston na Magna Construction in Middelburg te vervoer.

(g) Die appellant was besig om die staalplate na Magna

Construction in Middelburg te vervoer toe dit deur
adj.-off. Muller, 'n speurder adjudant-offisier in die
Suid-Afrikaanse Spoorwegpolisie, op 16 Januarie 1985
voorgekeer is.

- (h) Toe adj.-off. Muller vir die bestuurder vra of hy
enige dokumente het vir die vrag op die voertuig, is 'n
faktuur van Trident deur die bestuurder (bg
Rassebonong) aan hom getoon en, volgens die faktuur,
is die vrag bestem vir Magna Construction & Erection
in Middelburg.

Dit is dus duidelik dat wat hierdie besondere
padvervoer betref, Magna Construction die persoon is wat
die staalplate gaan gebruik, en dit volg noodwendig dat hy
in die beste posisie sou wees om te kan sê waarvoor die
staalplate bestem was. Die myn, d.w.s. SA Coal Mines, sou
natuurlik by monde van sy ingenieur ook in staat gewees
het om 'n behoorlike beskrywing te gee. Dit moet ook genoem

word dat die appellant vantevore moeilikhede ondervind het i.v.m. dieselfde magtiging wat in hierdie saak ter sprake is. Die appellant was die onsuksesvolle respondent in 'n siviele saak nl Trencor Services (Pty) Ltd v Muller t/a SA Trucking 1983(4) SA 893(K). Ook op appèl was die huidige appellant onsuksesvol en die uitspraak op appèl is gerapporteer in 1985(3) SA 213(A). Die sake het oor presies dieselfde magtiging gehandel naamlik: "shaft-sinking equipment". Daar het dit gegaan oor die vraag of sement "shaft-sinking equipment" kan wees en het hierdie Hof beslis die betekenis daarvan is: "... apparatus or material which either is exclusively used in shaft sinking operations or, while capable of use for other purposes, is intended to be used for the purpose of shaft sinking." P221(D). Wat van besondere belang in hierdie appèl is, is die volgende woorde van ELOFF WAR op p221H-222A:

" Appellant's counsel argued that to construe the permit as the

Court a quo did leads to the imposition upon the permit holder of an obligation to ascertain the state of mind of the consignee. How is the permit holder to know for what purpose the goods are going to be used? I do not think that this need be a real problem. In many cases the destination and purpose of use will be obvious to the permit holder. Reference may be made to the facts of this case. The appellant must have known perfectly well that the cement transported by him was not destined for a mine, and would probably not be used for shaft-sinking operations. In less obvious cases the appellant should make enquiries, and I think that he would be on safe ground if he were to be given an assurance that shaft-sinking is the objective. It appears that it is not unusual for permits issued in terms of the Act to limit the class of goods to be conveyed by reference to the end use. The very permit under discussion contains, in part of it, such limitations."

Volgens die appellant se aanvullende hoofde is die afleiding onvermydelik (as daar na die getuienis van Texeira in geheel gekyk word), dat hy vergewis is van die effek van die Trencor-uitspraak, en dat hy aangesê is om in die toekoms uiterste sorg te dra ten einde te verseker dat enige vervoer wat in terme van die "shaft-sinking equipment" magtiging onderneem word, vierkantig binne die trefwydte van daardie beslissing val. Dit word verder betoog dat die appellant die verdere stap geneem het om die

effek van die Trencor-saak aan Texeira te laat verduidelik deur sy prokureur. As dit aanvaar word, dan sou n mens natuurlik verwag dat Texeira hom aan die primêre bron van die tersaaklike inligting sou aanwend naamlik Magna Construction & Erection. Hy moes vanselfsprekend geweet het dat Magna Construction die geadresseerde is voor die faktuur aangaande die staalplate ingevul kon gewees het, en, inderdaad, toe die voertuig deur adj.-off. Muller op die openbare pad voorgekeer is, het die bestuurder die faktuur aan hom getoon waarop dit geblyk het dat die vrag wel bestem was vir Magna Construction & Erection. Die permit waarop die appellant in hierdie saak gesteun het, het beperkings bevat wat volgens die uitspraak in die Trencor- saak: "limit(s) the class of goods to be conveyed by reference to the end use." As dit nou so duidelik deur die appellant se prokureur aan Texeira verduidelik is, dan is dit voor die hand liggend dat hy by Magna Construction

moes vasgestel het waarvoor hierdie vrag bestem was. Dit het hy net eenvoudig nie gedoen nie. Al wat hy gedoen het, is om telefonies met voorgenoemde Biggar by Trident in verbinding te tree, en hom gevra om te "bevestig dat die vrag staalplate vir skagsinkingsdoeleindes bedoel was." Trident was nie die primêre of natuurlike bron van inligting oor die eindgebruik van die staalplate nie. Daar moet in gedagte gehou word dat die vervoer wat die onderwerp van hierdie aanklagte vorm, vervoer was vanaf Trident se perseel in Germiston na Magna Construction se perseel in Middelburg. Eers nadat dit deur Magna Construction in Middelburg in ronde vorm gerol is, sou dit na die snellaaiterminaal vervoer moes gewees het. Dit is die inligting wat blyk uit voorgenoemde brief van Trident gedateer 22 Januarie 1985. Dit is egter glad nie die inligting wat volgens Teixeira deur Trident aan hom gegee is drie tot vier dae voor 16 Januarie 1985 nie. Verder

verskil dit ook hemelsbreed van die inligting wat in die brief van 16 Januarie 1985 verskyn. Hierdie brief wat deur Biggar namens Trident geteken is en wat aan SA Trucking gerig is, lui soos volg: "We refer to the telephonic conversation with your Mr Texeira, and confirm that the steel as per order no 907841 and our invoice no 323739 is destined for a mine to facilitate shaft-sinking operations on the mine." Mens wonder waar hierdie "inligting" vandaan gekom het. In die eerste plek, kan die snellaaiterminaal te Kleinkoppies nouliks as n myn beskou word. In die tweede plek, was die staal (vir die doeleindes van die vervoer waarin Texeira belanggestel het) vir geen myn bestem nie, maar vir verwerking deur Magna Construction in Middelburg. Derdens, was dit glad nie bestem vir skagsinkingsdoeleindes nie, maar vir die voering van n bo-grondse silo

steenkool opgeberg word. M.a.w. die inligting wat volgens Texeira telefonies en deur die eerste brief gegee is, was geheel en al verkeerd. Dit is natuurlik wat 'n mens sou verwag as jy by die verkeerde bron inligting gaan soek. Ek moet ook meld dat ek nie heeltemal tevrede is dat Texeira die hele waarheid gepraat het toe hy getuig het dat Biggar vir hom sou gesê het "... Yes, it is definitely going to a mine and it is going to be used for shaft-sinking operations." Vergelyk sy getuienis waar hy gesê het dat Biggar vir hom gesê het: "...Yes, it is definitely going to shaft-sinking or for operations use." En dan weer:

"When a customer places an order for a load to be done, my question, like I stated before it was done as a shaft-sinking permit, for shaft-sinking equipment within the Republic of South Africa permit, I established immediately is it going to a mine. The customer says 'Yes', it is going to a mine and he later confirms it with a letter. The use, or, the customer can only tell me it is going to a mine. I mean he is not specialised in mining or whatever it may be. He sold the material and it is going to a mine. Now this Trident Steel is would you agree, not a mining institution,

they would not therefore be or they would not be experts as to the various things used in a mine?... Correct.

So if they in fact had said to you that it was for the use of mining or shaft-sinking equipment, it would have been but only their opinion or what they had thought it would have been useful? ... or what they have been told, Yes, I cannot deny that.

Now seeing that they are not experts in this field and seeing that you had previous problems as to shaft-sinking equipment, do you not consider it negligent not to have tried to locate or find out the exact use of this particular steel in question?... By confirming with my customer what I have said before, what he is, well when he sold the steel when I ask him now Why do you say it is to a mine, he says to me It is going to a mine, Anglo American Corportion and therefore it is for a shaft-sinking operation, and him being the supplier he must I must agree with him and I must accept what he said to me. I mean like I have said I cannot phone every single receiver of goods in this country for 130 vehicles."

Hierdie uittreksel laat n mens twyfel of Biggar enigiets meer aan Texeira sou gesê het as dat die staal "vir n myn" bestem is.

Hoe dit ookal mag wees, is dit heel duidelik dat Texeira nie die nodige sorg aan die dag gelê het nie om uit te vind waarvoor dit bestem was. As dit nodig is om: "every single receiver of goods in the country" te skakel, om behoorlik vas te stel dat die beoogde vervoer wettig is, dan moet hy dit doen. Texeira het nie eers getrag om selfs

by die myn navraag te doen nie en toe hy in kruisverhoor gevra is waarom hy dit nie gedoen het nie, het hy die baie flou verskoning geopper dat "...I mean you have to get to the right person to speak to before you can confirm something like that." As hy die myn geskakel het en navraag gedoen het, sou hy òf na Humphries, die ingenieur verwys gewees het òf na die stoorman wat hom waarskynlik ook na Humphries sou verwys het. As hy dit gedoen het sou hy die nodige inligting bekom het en sou hy vir Trident gesê het dat dit nie vir die appellant wettig was om die staalplate te vervoer nie.

In die lig van die voorafgaande volg dit dat die landdros nie fouteer het deur te bevind dat mens rea afdoende bewys is nie.

Die appèl word afgewys.

A. J. Milne
A J MILNE
Appèlregter

JOUBERT AR)
)STEM SAAM
EKSTEEN AR)